

اهمیت اتحاد و برادری از دید اسلام؛ از روابط دوجانبه تا وحدت جامعه

اساس استواری و پایداری هر جمع و گروهی از سطح خانواده تا جامعه ...

اهمیت اتحاد و برادری از دید اسلام؛ از روابط دوجانبه تا وحدت جامعه

اساس استواری و پایداری هر جمع و گروهی از سطح خانواده تا جامعه "وحدت و همدلی" بوده که در هر زمانی لازم و ضروری است، بر همین اساس اسلام سفارش و تاکید زیادی بر اتحاد و برادری تک تک افراد جامعه و کل امت مسلمان دارد. به گزارش خبرگزاری مهر، بنیاد و محور پایداری و دوام هر جامعه ای "وحدت" است و جامعه اسلامی هم از این امر مستثنی نیست. بر همین اساس، اسلام همه مومنین را برادران و دوستان هم می داند، چرا که وحدت و همدلی بین مسلمانان، موجب وحدت جامعه اسلامی می گردد. اسلام به اتحاد بین مسلمین اهمیت زیادی می دهد و از تفرقه و اختلاف بین آنها منع می کند. در سطح ارتباط تک تک مسلمانان با همدیگر می توان به این حدیث پیامبر گرامی اسلام (ص) اشاره کرد که می فرمایند: جایز نیست مومن بیش از سه روز با برادر ایمانی خود قهر باشد. (1)

اسلام علاوه بر اینکه بر اتحاد و برادری امت مسلمان تاکید کرده به راههای استحکام وحدت هم اشاره کرده و هر آنچه را که موجب تقویت دوستی بین امت می شود را مورد تاکید و سفارش قرار می دهد و "راهبردی عملی" در این باره از قرآن و احادیث قابل استخراج است.

بدون شک یکی از راههای رسیدن به وحدت و حفظ آن، شناخت عوامل تفرقه است. در هر تفرقه و شکافی باید علل اختلاف، موضوع اختلاف، انگیزه اختلاف و مسائلی از این دست با تحقیق و تفحص روشن شود و اگر موضوعات و مسائل معلوم شد، مداوا به سهولت انجام می گیرد. مداوای بیماری اختلاف، بدون شناخت عامل و ریشه آن تنها نقش مسکنی دارد که چند لحظه درد را تسکین می بخشد، چرا که حل ریشه ای بیماری به درمان عامل و ریشه اصلی آن بستگی دارد.

جدا از اینکه اینک شناخت عامل اختلاف موجب می شود که حقوق ذی حق ادا گردد. این نکته در مواردی که واسطه ای حل اختلاف را به عهده گرفته است. اهمیت بیشتری پیدا می کند چه او اگر عامل اختلاف را نشناسد ممکن است نتواند حقی به صاحب حق بدهد و یا به مظلوم، ظلم بیشتری روا شود که زشتی این کمتر از اختلاف نیست.

در بحث اتحاد و برادری بین مسلمانان چون مخاطب افراد معتقد هستند راهکار برای حفظ وحدت بر اساس اصول دینی استوار است که اگر درست در سطح فردی و البته در سطح گروهی و جمعی رعایت شوند وحدت و همدلی ایجاد می شود و کل جامعه در مسیر آرامش و اتحاد قرار می گیرد.

به دلیل گستردگی دلایل بروز تفرقه در بین افراد و جامعه فقط به دو عامل اساسی تر اشاره می شود که وزن و اهمیت بیشتری دارند و تمرکز بر روی آنها می تواند گرهگشای خیلی از اختلافات باشد.

یکی از اصلی ترین عوامل تفرقه و شکاف در هر جمعی از خانواده گرفته تا جامعه، تجاوز به حق و حقوق دیگران و ظلم و ستم است. ستم به هر نوع شکلی که صورت گیرد خواه در سطح وسیع همانند تعدی یک مملکت به همسایه خود و یا در حد محدود مانند تعدی همسایه های به هم و یا فردی به فرد دیگر، همه حاصل اولیه آن اختلاف می باشد. در همین باره می توان به سخنی از امام اول شیعیان علی اشاره کرد که (ع) می فرمایند: از ستم بپرهیز که آن برادری را تباه و خدا و مردم را با ستمکار دشمن می سازد. (2)

یکی دیگر از عوامل اختلاف و تفرقه اختلاف سلاقی و دیدگاه است. انسانها چه از نظر کمیت و چه از حیث کیفیت عاطفه و احساسات و نیز منشاء آنها مختلف و متفاوت هستند و اگر این اختلافات در موقع اجرا بروز کند موجب اختلاف عمل و تشنت می گردد و اصطکاک هایی به وجود می آورد. اختلاف بین کسانی که ارتباط گسترده ای با هم ندارند هر چند ملموس باشد تبعات چندانی ندارد، اما اختلاف بین جوامع محدود، می تواند آثار زیانباری را به دنبال داشته باشد و تکرار آنها بر عمق آن می افزاید و فاصله را هر لحظه بیشتر می کند این اختلافات سلیقه ای گاه از مسائل فردی و شخصی فراتر رفته و اجتماعات بزرگتر را متفرق می سازد.

درباره اختلاف سلیقه و نظر، گذشته از اثرات مثبتی که تفاوت سلاقی در بعد نظری دارد، اما آنچه مشکل ایجاد می کند اختلاف سلیقه

در بحث اجرا است که از آن به "عدم اجماع" یاد می کنند. فقدان اجماع بر اجرای یک سلیقه و نظر یکی از بدترین آسیب ها در پیشبرد امور است.

بهترین راه رسیدن به وحدت و برادری در یک جامعه، تکیه بر اصول مشترک و داشتن رهبری واحد است که در تنگناها و بحران ها همه در مسیر واحد قرار بگیرند و در مواقعی که اختلافات شدید می شود با تصمیم یک مرجع واحد از تفرقه و شکاف دوری کنند. این امر گذشته از اینکه یکی از تاکیدات دینی است از اصول عقلانی و انسانی نیز هست که مورد تایید همه مکاتب فکری است.

1-کنز العمال

2- غرر الحکم

3- نهج البلاغه